

PO KONFERENCJI FAO W RZYMIE (XI-1957)

Podczas konferencji FAO (Organizacji Wyżywienia i Rolnictwa przy ONZ), która miała miejsce w listopadzie 1957 r. w Rzymie — Polska została przyjęta do grona członków tej organizacji. Rząd Polski złożył w sierpniu 1957 r. odpowiedni wniosek w tej sprawie.

Statut, czyli tzw. „Konstytucja FAO” przewiduje, że najwyższym organem decydującym jest odbywające się co dwa lata walne zebranie członków, zwane potocznie — konferencją. Zebrania te umożliwiają poznanie dynamiki rozwoju tej międzynarodowej organizacji, istniejącej już od dwunastu lat.

Od czasu, gdy ze stanowiska dyrektora generalnego FAO ustąpił Boyd Orr, autor śmiałych projektów Światowego Biura Żywnościowego — FAO przeżywało okres pewnej stagnacji. Był to okres rezygnowania z dalekosiężnych koncepcji rozwiązania problemów wyżywienia i rolnictwa, choć teoretyczne projekty w tym zakresie były od czasu do czasu opracowywane, jak np. projekt zużycia nadwyżek artykułów żywnościowych dla podniesienia stopy życiowej miejscowej ludności przez odpowiedni system kredytów itp. Były to jednak raczej opracowania o charakterze naukowym. Okres polityki Trumana w USA i wpływ planu Marshalla w Europie nie sprzyjał realizacji szerszych koncepcji. FAO w tym okresie rozwijało intensywną i trzeba przyznać, dość skuteczną akcję podnoszenia stanu wyżywienia w krajach o najniższym poziomie spożycia, gromadzono najlepszych specjalistów z zakresu różnych technicznych zagadnień rolnictwa, ograniczano się raczej do funkcji szeroko pojętego doradztwa w sprawach wyżywienia i rolnictwa.

Zaangażowanie na dyrektora generalnego p. Sena, polityka hinduskiego na światową skalę i przyjaciela premiera Nehru, wniosło nowe elementy w życie FAO. Z jego inicjatywy został znacznie podwyższony budżet, nakreślono nowe plany akcji w zakresie pomocy w wyżywieniu, położono nacisk na pracę w terenie, na decentralizację instytucji, na tworzenie biur regionalnych dla bliższego kontaktu administracji FAO z grupami państw o zbliżonych zainteresowaniach w zakresie wyżywienia i rolnictwa.

W działalności FAO można wyróżnić dwie dziedziny tej działalności. Jedną to praca nad rozwiązywaniem problemów obrotu międzynarodowego artykułami rolnymi, drugą — to pomoc techniczna w zakresie umiejętności gospodarowania i sposobu wyżywienia, szkolenie w umiejętności planowania produkcji, konsumpcji i obrotu. W pierwszej grupie zagadnień na czoło spraw, rozważanych na ostatniej konferencji FAO, wysuwało się określenie rozmiarów i sposobów zlikwidowania istniejących nadwyżek artykułów rolniczych, ograniczenia praktykowanego sposobu sprzedaży tych artykułów po specjalnych dumpingowych cenach, a wreszcie kwestia roli FAO w zakresie koordynacji planowania przez poszczególne kraje rozwoju rolnictwa, zwłaszcza gdy konsekwencją tego rozwoju ma być nowy eksport na rynek międzynarodowy.

Rozważania dotyczące drugiej grupy spraw obejmowały bardzo wiele problemów, toczyły się bowiem na tle dyskusji nad budżetem i programem pracy FAO na lata 1958 i 1959. Należy wspomnieć, że w tej dyskusji wszystkie postulaty zgłoszone przez delegację polską zostały uwzględnione. Zainteresowanie wśród polskich ekonomistów, zajmujących się sprawami rolnymi, może wzbudzić przedstawiony przez dyrektora FAO plan rozwoju rolnictwa w krajach basenu Morza Śródziemnego, daje on bowiem możliwość porównania zastosowanego systemu planowania z polskimi metodami długofalowego planowania rozwoju rolnictwa.

„SERIA PRAC SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH” PWRiL

Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne podjęło publikowanie prac z zakresu ekonomiki rolnictwa pod nazwą „Seria Prac Społeczno-Gospodarczych”. Nazwa ta nawiązuje do podobnej przedwojennej serii wydawnictw Biblioteki Puławskiej. W ciągu dwunastu lat, od 1927 do 1939 r., ukazało się blisko 100 prac ówczesnego Wydziału Ekonomiki Rolnej PINGW. Wśród nich było wiele monografii — gospodarstw, wsi, powiatów, były prace z zakresu organizacji gospodarstw rolnych, badania nad opłacalnością gospodarstw chłopskich, indywidualne wyniki rachunkowości prowadzonej przez chłopów itp. Cały szereg pozycji przedwojennej „Serii Prac Społeczno-Gospodarczych” to poważne źródło informacji o sytuacji ekonomicznej rolnictwa w Polsce przedwojennej, o tendencjach rozwoju gospodarstw chłopskich w tamtym okresie.

PWRiL podejmując wydawanie serii z inicjatywy Instytutu Ekonomiki Rolnej i w porozumieniu z Komitetem Ekonomiki Rolnictwa PAN, zamierza objąć szerszą tematykę w stosunku do przedwojennego wydawnictwa. Jest to słuszny program. W „Serii” powinny się znaleźć — z jednej strony tematy dotyczące ekonomiki rolnictwa jako całości, zagadnienia modelu rolnictwa, struktury agrarnej, rozwoju perspektywicznego produkcji rolniczej, problemy rynku rolniczego krajowego i międzynarodowego, zagadnienia regionalne itd. — z drugiej strony w „Serii” znajdują się niewątpliwie prace z zakresu ekonomiki i organizacji gospodarstw rolnych — chłopskich indywidualnych, spółdzielczych i państwowych, a więc przede wszystkim zagadnienia kosztów produkcji, organizacji pracy, intensyfikacji produkcji itd.

Pierwsze dwie prace z „Serii” ukazały się pod koniec 1957 r. Są to: „Koszty i opłacalność produkcji rolnej” — praca zbiorowa, oraz „Wydajność pracy w rolnictwie” — K. Sokołowskiego. Obie prace mają charakter metodologiczny. Obszerne recenzje tych prac ukazały się w następnych numerach „Zagadnień Ekonomiki Rolnej”. W przyszłości będziemy także omawiali kolejne pozycje „Serii Prac Społeczno-Gospodarczych” PWRiL. Niewątpliwa potrzeba tego rodzaju prac, ich duże znaczenie dla nauki, polityki gospodarczej i praktyki życia gospodarczego, stawiają wysokie wymagania co do poziomu rozpoczętego wydawnictwa.

P. D.